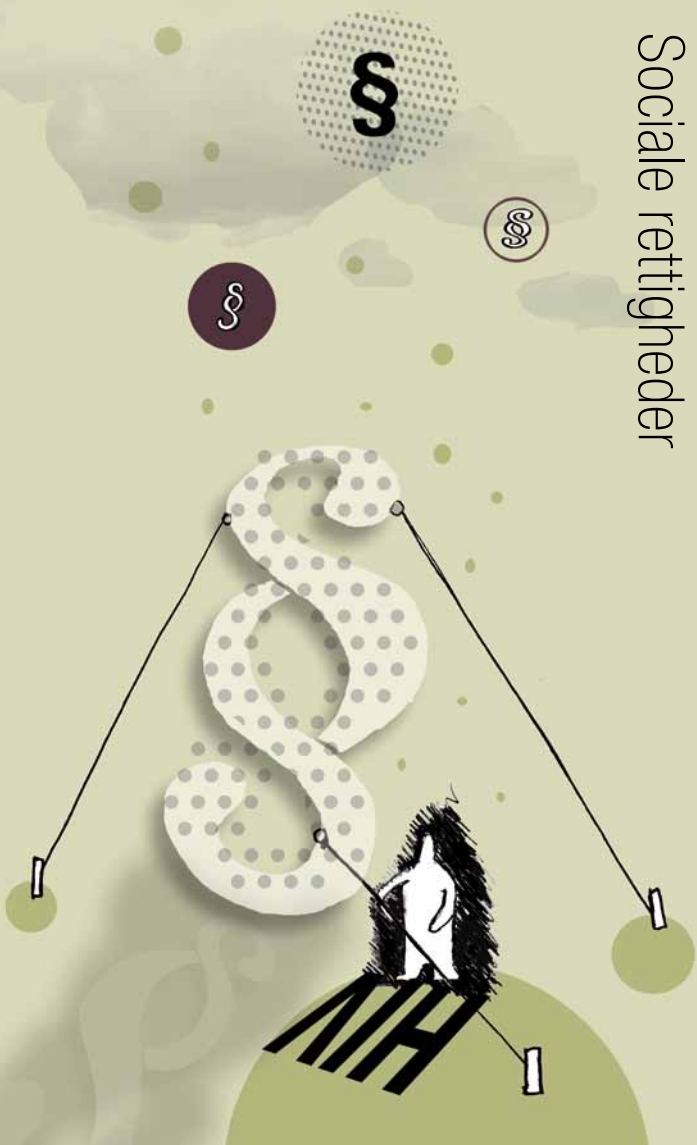

Sociale rettigheder

Denne folder er beregnet til hiv-smittede, der har spørgsmål i forhold til sociale rettigheder og muligheder. Folderen indgår i serien Hiv, liv og behandling, hvor hver folder beskriver forskellige problemstillinger, man kan komme ud for som hiv-smittet. I serien findes der foldere om bl.a. behandlingsstart, krop og psyke, sociale rettigheder samt kærlighed, parforhold og sex.

Hiv-Danmark er patientforening for hiv-smittede og pårørende i Danmark. Foreningen tilbyder rådgivning til hiv-smittede og pårørende over hele landet, arrangerer kurser, seminarer, selvhjælpsgrupper, og den har væresteder i København og Århus. Du kan læse mere om foreningens tilbud på hjemmesiden www.hiv-danmark.dk

© Hiv-Danmark 2007, version 1

Ide og udvikling: Henrik Arildsen og Andy Grysbæk, **Tekst:** Andy Grysbæk, **Korrektur:** Henrik Lyding, **Layout:** Krogh & Co Designbureau, **Illustration:** Lene Perez, **Tryk:** Basistryk. **Hiv-Danmark takker:** Overlæge Lars Nørgaard Nielsen og afdelingslæge Nina Weis for lægefaglig bistand. Alle hiv-smittede der har hjulpet med projektet. GlaxoSmithKline som har givet Hiv-Danmark penge, så projektet kunne gennemføres.

Sociale rettigheder

Hiv kan påvirke ens liv fysisk, psykisk og socialt, så man ikke er i stand til at passe et arbejde ligesom andre. I denne folder kan du læse om de tilbud om hjælp, det offentlige har, hvis du helt eller delvist mister evnen til at arbejde. De forskellige love og regler justeres løbende, så her i folderen er de kun beskrevet i generelle vendinger, mens du er nødt til at gå på nettet eller på biblioteket for at finde den seneste version af lovteksten.

Mest muligt på arbejdsmarkedet

Den aktuelle politiske holdning er, at man skal bevare den størst mulige tilknytning til arbejdsmarkedet, fordi man mener, at det er godt for samfundet og den enkelte, at man har et arbejde. Det offentlige har derfor en række former for hjælp, som du kan få tilbudt, hvis du af fysiske eller psykiske årsager ikke kan klare at arbejde på normale vilkår.

Den hjælp, du vil få tilbudt, har til formål at få dig tilbage til normal beskæftigelse på den nemmest mulige måde. I praksis betyder det, at man i første omgang vil forsøge at hjælpe dig, så du kan blive på din nuværende arbejdsplads. Det kan f.eks. være ved at nedsætte din arbejdstid, stille forskellige hjælpemidler til rådighed eller ved at refundere arbejdsgiverens udgifter for dine sygedage.

Hvis du ikke kan fortsætte på din nuværende arbejdsplads, kan du få de samme former for hjælp, så du kan bruge din uddannelse og baggrund i et job, du allerede er kvalificeret til – men ikke kan klare på normale vilkår.

Er det umuligt at vende tilbage til dit tidligere erhverv, kan du få tilbudt revalidering, der kan bestå i uddannelse, kurser eller virksomhedspraktik, der skal kvalificere dig til et arbejde, som du realistisk vil kunne klare. Igen vil man se efter den korteste vej tilbage til arbejdsmarkedet.

Førtidspension er kun mulig, hvis alt andet er afprøvet, og din erhvervsevne er så lille, at den ikke kan bruges.

Arbejdsprøvning

Når kommunen skal vurdere, hvilken hjælp, der er nødvendig for at få dig tilbage – eller fastholde dig – på arbejdsmarkedet, udarbejder man en såkaldt ressourceprofil. I mange kommuner har man valgt at udlicitere arbejdet med at lave ressourceprofiler, så du kan komme ud for, at det er en privat konsulentvirksomhed, som skal hjælpe dig.

Ressourceprofilen skal vise hvilke ressourcer, du har i forhold til arbejdsmarkedet. Det kan være, hvad du selv har lyst til, samt hvilken uddannelse og hvilke kvalifikationer du har fra tidligere arbejde. Samtidig skal den vise, hvor mange timer du kan klare at arbejde om ugen.

Du vil blive sendt ud i arbejdsprøvning, hvor du får mulighed for at prøve kræfter og evner af i forskellige jobfunktioner. I første omgang vil du måske blive bedt om at arbejde 20 timer om ugen, og undervejs vil du sikkert blive bedt om at arbejde flere timer, så man kan finde det maksimale antal timer, du kan klare. Det er vigtigt, at du selv melder tilbage, hvordan det går, og hvad du kan klare.

Det kan virke voldsomt at skulle igennem en arbejdsprøvning, hvis man føler sig syg og træt, men forløbet er med til at sikre, at den løsning, som du og kommunen finder ud af, er realistisk, så du kan komme tilbage på arbejdsmarkedet.

Sådan får du hjælp

Hvis du har brug for hjælp, er det en god ide først at tale med den læge, der kender dig bedst. For nogle hiv-smittede er det lægen i ambulatoriet, for andre er det den praktiserende læge. Du kan tale med lægen om, hvilke problemer, du har i forhold til at klare dit arbejde, og du kan høre lægen, om han eller hun vil støtte din ansøgning.

Den lægelige vurdering bygger på din læges kendskab til dig og de informationer, der står om dig i din journal. Det er svært for lægen at skrive en lægeerklæring om, at du ikke kan klare dit arbejde, hvis du ikke har informeret lægen om det før, så det er en fordel, hvis du løbende har fortalt lægen om dine problemer.

Det er en god ide, hvis du i forvejen gør dig nogle tanker om, hvad dine behov er, og hvilken hjælp du godt kunne tænke dig. Du kan også undersøge, hvilke muligheder, der er for hjælp i forhold til dit problem. Det kan du f.eks. gøre ved at søge på offentlige hjemmesider, og du kan spørge i Hiv-Danmarks rådgivning, hvor der er socialrådgivere parate til at hjælpe dig.

Sagsbehandlingen på kommunen

Det er ikke nødvendigt, at du kan skrive en ansøgning til socialforvaltningen for at få hjælp. Socialrådgiveren holder et møde med dig, hvor I taler om dine specifikke behov.

Der skal herefter laves en ressourceprofil, og det kan kræve, at du skal i arbejdsprøvning. Formålet er at få et billede af, hvilke faglige ressourcer du har, og hvor meget du fysisk og psykisk kan klare at arbejde.

Herefter indhenter kommunen de nødvendige oplysninger fra din læge – og i nogle tilfælde psykolog eller psykiater. Disse oplysninger vurderes af en læge, som kommunen har ansat som konsulent.

Derefter skriver socialrådgiveren en indstilling, som bygger på ressourceprofilen, lægekonsulentens vurdering og dine ønsker. Socialrådgiverens indstilling behandles i den af kommunens forvaltninger, som har beslutningsmyndighed indenfor det område, hvor du har behov for hjælp. Det behøver ikke være socialforvaltningen.

Hiv-Danmarks rådgivning har socialrådgivere, som kan hjælpe dig. Det kan f.eks. være som bisiddere, hvis du har behov for at have en med til møderne med kommunen.

Sådan klager du

Du får kommunens afgørelse i et brev, hvor der også står, hvordan du evt. kan klage over afgørelsen. I første omgang kan du klage til kommunen, som så kigger på sagen en gang til. Hvis du ikke får medhold her, kan du klage til Den Sociale Ankestyrelse, som så vurderer sagen.

Socialrådgiveren på kommunen er også forpligtet til at hjælpe dig, hvis du ikke selv er i stand til at skrive klagen. Du kan også kontakte socialrådgiverne i Hiv-Danmark, som måske kan hjælpe dig med at skrive klagen.

Delvis sygemelding

Nogle hiv-smittede oplever, at de i en periode har svært ved at arbejde på fuld tid, fordi de er påvirket fysisk eller psykisk af sygdommen, eller fordi de har bivirkninger. Det betyder ikke nødvendigvis, at de ikke er i stand til at arbejde på nedsat tid, og her åbner lovgivningen mulighed for, at man kan være delvist sygemeldt.

Du kan også gå fra at være fuldtidssygemeldt til at være delvist sygemeldt, så der er en mulighed for at genoptage jobbet delvist efter en sygemelding. Begge dele kræver en sygemelding fra din læge, og kommunen skal godkende, at du arbejder som delvist sygemeldt.

§ 56 aftale

Hvis du som hiv-smittet har meget fravær på grund af sygdom eller bivirkninger, kan du og din arbejdsgiver indgå en såkaldt § 56 aftale. Ordningen har tidligere heddet § 28, og den går ud på, at din arbejdsgiver får refunderet en del af din løn, hvis du bliver syg. Det kan være en fordel for dig, fordi det måske giver mindre bekymring i forhold til dit job, at der er ordnede forhold, og at din arbejdsgiver ikke mister penge hver gang, du har en sygedag.

Kontanthjælp

Man kan blandt andet få kontanthjælp, hvis man efter langvarig sygdom ikke er i stand til at forsørge sig selv og sin familie. Kontanthjælpen er et fast månedligt beløb, som er skattepligtigt, og som skal dække alle dine faste udgifter. Størrelsen af kontanthjælpen er afhængig af din alder og om du eksempelvis har børn. Du skal være tilmeldt arbejdsformidlingen for at få kontanthjælp, og du skal udnytte din arbejdsevne, hvilket vil sige, at du skal tage imod tilbud om arbejde og aktivering. Samtidig må du ikke have formue eller indtægter, som kan dække dine udgifter. En eventuel ægtefælles indtægter tæller med i denne vurdering.

Revalidering

Hvis man har mistet sit job af fysiske eller psykiske – og i nogle tilfælde sociale – årsager, kan man få et tilbud om revalidering. For at få revalidering skal det være realistisk, at tilbuddet kan bringe dig tilbage på arbejdsmarkedet på normale vilkår. Det kunne for eksempel være gennem omskoling, optræning eller uddannelse, og man vil igen vurdere hvilken indsats, der kan få dig tilbage i beskæftigelse med mindst mulige foranstaltninger.

Din revalidering kan også være en virksomhedspraktik hos en privat eller offentlig arbejdsgiver. Lønnen er enten den mindste overenskomstmæssige løn eller revalideringsydelse.

Fleksjob – ansættelse med løntilskud

Du har mulighed for at få ansættelse med løntilskud, hvis din arbejdsevne er varigt nedsat og alle muligheder for omplacering er udsøgt. Ordningen hed tidligere fleksjob, og den har til formål at sikre din tilknytning til arbejdsmarkedet. Du kan få ansættelse med løntilskud hos både private og offentlige arbejdsgivere, og det er kommunen, der vurderer din arbejdsevne.

Arbejdet tilrettelægges efter dit behov, og hvis det ikke er nok, har du mulighed for at få nedsat din arbejdstid, uden at det påvirker lønnen. Hos private arbejdsgivere aftales løn og ansættelsesvilkår mellem dig og din arbejdsgiver i samråd med en fagforening. Hos offentlige arbejdsgivere aftales ansættelsesvilkårene på samme måde, men her er der en maksimal timeløn, du kan tjene.

Det kan være svært at finde et fleksjob, så hvis du allerede er i et job, som du ikke kan klare, kan det være en fordel at prøve at få et etableret et fleksjob hos din nuværende arbejdsgiver, som jo allerede kender dig.

Førtidspension

Når alle andre muligheder er afprøvet, og der ikke er nogen udsigt til, at du kan bruge den arbejdsevne, du har tilbage, kan du få tilkendt førtidspension. Det vil sige, at du skal have været igennem tilbud om aktivering, revalidering eller behandling, før du kan få tilkendt en førtidspension.

Skånejob – ansættelse med løntilskud

Hvis du er førtidspensionist, ikke er fyldt 65 år og ikke er i stand til at klare et job på almindelige vilkår, har du mulighed for at få bevilget ansættelse med løntilskud. Ordningen har tidligere heddet skånejob, og den har til formål at sikre dig en fortsat tilknytning til arbejdsmarkedet. Hvis det er en privat arbejdsgiver, aftaler du og arbejdsgiveren sammen med en fagforening dine løn og dine ansættelsesvilkår, men din kommune skal i sidste ende godkende, at jobbet er rimeligt. Hos offentlige arbejdsgivere, hvor det er nemmere at få et skånejob, er der en fast timeløn, man kan tjene.

Kan og skal

Den sociale lovgivning indeholder både rettigheder og pligter, men der er også i nogle tilfælde mulighed for at gå lidt længere. Når lovteksten indeholder ordet **skal**, er det, fordi du eller kommunen skal gøre et eller andet. Står der derimod **kan**, er det, fordi loven åbner mulighed for, at kommunen i nogle tilfælde kan gøre lidt mere.

Der kan være stor forskel på, hvordan forskellige kommuner administrerer lovgivningen og vurderer de enkelte sager. Ofte er det et spørgsmål om, at den enkelte kommune prioriterer en bestemt type sager, eller en særligt udsat gruppe. Hvis du er tvivl, kan du spørge socialrådgiveren, om der er særlige forhold eller prioriteringer i forhold til lovgivningen i din kommune.

Aktindsigt

Du kan bede om at få en kopi af dine journaloplysninger. Det betyder, at du har ret til at se de informationer, som socialforvaltningen har skrevet om dig, men at du ikke kan kræve at se, hvad andre – f.eks. lægen – har skrevet om dig. Kommunen har ret til at tage betaling for fotokopierne.

Her kan du få information og rådgivning

Kontaktpersoner på hospitalet

Læge .....

Sygeplejerske .....

Socialrådgiver .....

Psykolog .....

Sekretær .....

Projektsygeplejerske .....

Hiv-Danmark er en forening for hiv-smittede og pårørende i Danmark, og her kan du få personlig rådgivning om de psykiske og sociale sider af hiv. Du behøver ikke være medlem for at få rådgivning, men det er nødvendigt at bestille tid. www.hiv-danmark.dk

Rådgivning Øst – Sjælland

Skindergade 44, 1. sal

1159 København K

Tlf. 33 32 58 60

Mandag til torsdag kl. 10-14

Rådgivning Vest – Fyn og Jylland

Kannikegade 18

8000 Århus C

Tlf. 70 22 58 68

Mandag til torsdag bedst kl. 9.30-14.30

AIDS-Linien er en anonym telefon- og chatrådgivning, hvor du kan få svar på spørgsmål om kønssygdomme, hiv, aids og sikker sex.

Tlf. 33 91 11 19. Telefonerne er åbne alle hverdage kl. 9-23 og weekender samt helligdage kl. 11-18. Chattens åbningstider finder du på www.aids-linien.dk

www.hiv.dk er en fælles internetportal for alle organisationer, som arbejder med hiv og aids i Danmark. Her finder du links og beskrivelser for de enkelte organisationer.

